

RESIDENDIST FÜÜSILISE ISIKU ETTEVÕTLUSEST SAADUD TULU
(eurodes sendi täpsusega)

I. Üldandmed

1. Isikuandmed		Eesti isikukood või äriregistri kood või Maksu- ja Tolliameti antud registrikood
Eesnimi	Perekonnanimi	

II. Eestis saadud tulu

Rea nr		Summa
1.	Ettevõtlus <i>Välja arvatud füüsilisest isikust ettevõtja omatoodetud põllumajandussaaduste ning temale kuuluvalt kinnistult metsamaterjali võõrandamine. Põllumajandussaaduste võõrandamine deklareeritakse punktis 2 ja ettevõtjale kuuluvalt kinnistult metsamaterjali võõrandamine punktis 3.</i>	
1.1.	Ettevõtlustulud	
1.1.1.	Tulu kauba müümisest või vahendamisest ja teenuse osutamisest	
1.1.2.	Renditulu	
1.1.3.	Litsentsitasu	
1.1.4.	Tulu ettevõtluses kasutatud vara võõrandamisest Tulu ettevõtte ülevõtmisega saadud vara võõrandamisest	
	Kinnisasja ja raieõiguse võõrandamine	
	Aadress	Kinnistu number
1.1.5.	Isiklikku tarbimisse võetud vara turuhind	
1.1.6.	Toetused ja hüvitised, mis on saadud seoses ettevõtlusega	
1.1.7.	Saadud kindlustushüvitis, kui kindlustusmaks ja kindlustatud vara soetamismaksumus on maha arvatud ettevõtlustulust	
1.1.8.	Finantstulu	
1.1.9.	Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud	
1.1.10.	Muu tulu	
1.2.	Ettevõtluskulud	
1.2.1.	Põhivara soetamismaksumus	
1.2.1.1.	sealhulgas parendamise ja täiendamise kulud	
1.2.2.	Real 1.2.1 kajastamata vara soetamismaksumus	
1.2.3.	Soetatud kaup ja teenus	
1.2.4.	Töötajatele antud erisoodustused	
1.2.5.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud tulumaks	
1.2.6.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud sotsiaalmaks	
1.2.7.	Töötajate tasu, sh palk, lisatasu ja muu tasu	
1.2.8.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt ja abikaasa eest makstud sotsiaalmaks	
1.2.9.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud töötuskindlustusmaks	
1.2.10.	Muu riiklik ja kohalik maks (v.a tulumaks, ettevõtlustulult makstud sotsiaalmaks ja kohustusliku kogumispensioni makse) ning Eestis saadud ettevõtlustulult välisriigis makstud sotsiaalkindlustusmaks	
1.2.11.	Muud kulud	
1.3.	Välisriigis saadud ettevõtluse kasum/kahjum	
2.	Põllumajandussaaduste võõrandamine	
2.1.	Ettevõtlustulud	
2.1.1.	Tulu kauba müümisest või vahendamisest ja teenuse osutamisest	
2.1.2.	Toetused ja hüvitised, mis on saadud seoses ettevõtlusega	

2.1.3.	Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud	
2.2.	Ettevõtlusega seotud kulud	
2.2.1.	Põhivara soetamismaksumus	
2.2.1.1.	sealhulgas parendamise ja täiendamise kulud	
2.2.2.	Real 2.2.1 kajastamata vara soetamismaksumus	
2.2.3.	Soetatud kaup ja teenus	
2.2.4.	Töötajatele antud erisoodustused	
2.2.5.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud tulumaks	
2.2.6.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud sotsiaalmaks	
2.2.7.	Töötajate tasu, sh palk, lisatasu ja muu tasu	
2.2.8.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt ja abikaasa eest makstud sotsiaalmaks	
2.2.9.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud töötuskindlustusmakse	
2.2.10.	Muu riiklik ja kohalik maks (v.a tulumaks, ettevõtluslult makstud sotsiaalmaks ja kohustusliku kogumispensioni makse) ning Eestis saadud ettevõtluslult välisriigis makstud sotsiaalkindlustusmakse	
2.2.11.	Muud kulud	
2.3.	Välisriigis saadud ettevõtluse kasum/kahjum	
2.4.	Täiendav mahaarvamine põllumajandussaaduste tulust	
3.	Metsamaterjali võõrandamine <i>Punktis 3 deklareeritakse ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt metsamaterjali võõrandamine</i>	
	Aadress	Kinnistu number
3.1.	Ettevõtluslulud	
3.1.1.	Tulu kauba müümisest või vahendamisest ja teenuse osutamisest	
3.1.2.	Toetused ja hüvitised, mis on saadud seoses ettevõtlusega	
3.1.3.	Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud	
3.2.	Ettevõtlusega seotud kulud	
3.2.1.	Põhivara soetamismaksumus	
3.2.1.1.	sealhulgas parendamise ja täiendamise kulud	
3.2.2.	Real 3.2.1 kajastamata vara soetamismaksumus	
3.2.3.	Soetatud kaup ja teenus	
3.2.4.	Töötajatele antud erisoodustused	
3.2.5.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud tulumaks	
3.2.6.	Töötajatele antud erisoodustustelt makstud sotsiaalmaks	
3.2.7.	Töötajate tasu, sh palk, lisatasu ja muu tasu	
3.2.8.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt ja abikaasa eest makstud sotsiaalmaks	
3.2.9.	Töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud töötuskindlustusmakse	
3.2.10.	Muu riiklik ja kohalik maks (v.a tulumaks, ettevõtluslult makstud sotsiaalmaks ja kohustusliku kogumispensioni makse) ning Eestis saadud ettevõtluslult välisriigis makstud sotsiaalkindlustusmakse	
3.2.11.	Muud kulud	
3.3.	Välisriigis saadud ettevõtluse kasum/kahjum	
3.4.	Täiendav mahaarvamine metsamaterjali võõrandamisest	
4.	Ettevõtluse kasum/kahjum	
5.	Vastuvõtukulud	
6.	Erikonto muutus	
7.	Korrigeeritud kasum/kahjum	
8.	Kasumi vähendamine eelmiste aastate kahjumi arvelt	

9.	Ettevõtluse kasum/kahjum enne sotsiaalmaksuga korrigeerimist <i>Andmete loetelu ettevõtja ajutise töövõimetus perioodide kohta on toodud tabelis 4</i>	
10.	Sotsiaalmaksuga korrigeeritud ettevõtluse kasum/kahjum <i>(Täidab Maksu- ja Tolliamet)</i>	

III. Kinnitused

Kui tegutsete ettevõtjana teatamis- või loakohustusega tegevusalal ning teie poolt esitatud majandustegevusteade ja teile antud tegevusluba on kantud majandustegevuse registrisse või samalaadsesse registrisse, siis esitatud tuludeklaratsiooniga kinnitate, et olete täitnud majandustegevusega seotud asjaolude muutumisest teatamise kohustuse. Eraldi kinnitust majandustegevuse registrisse või samalaadsesse registrisse te esitama ei pea.

Kinnitan andmete õigsust	Maksumaksja allkiri	Kuupäev
	Maksumaksja esindaja allkiri	

TABEL 1

VÄLISRIIGIS SAADUD ETTEVÕTLUSE KASUM VÕI KAHJUM
(eurodes sendi täpsusega)

	Riik	Tulu liik	Tulu summa	Ettevõtlusega seotud kulud	Ettevõtluse kasum/kahjum <i>Tulu – ettevõtluse kulud</i>	Kinnipeetud või tasutud tulumaks	Meetod <i>vabastusmeetod (V)</i> <i>krediidimeetod (K)</i>
1. Ettevõtlus							
Kokku ettevõtlus (V):	X	X	X	X		X	X
Kokku ettevõtlus (K):	X	X	X	X			X
2. Põllumajandus- saaduste võõrandamine							
		X					
		X					
		X					
Kokku põllumajandus- saaduste võõrandamine (V)	X	X	X	X		X	X
Kokku põllumajandus- saaduste võõrandamine (K)	X	X	X	X			X
3. Metsamaterjali võõrandamine							
		X					
		X					
		X					
Kokku metsamaterjali võõrandamine (V)	X	X	X	X		X	X
Kokku metsamaterjali võõrandamine (K)	X	X	X	X			X

ERIKONTOL OLEVA SUMMA MUUTUMINE MAKSUSTAMISPERIOODIL
(eurodes sendi täpsusega)

Rea nr	Konto number:	Summa
1.	Erikonto seis 1. jaanuaril <i>Kui konto on avatud pärast 1. jaanuari, siis avamise kuupäeva seisuga.</i>	
2.	Ettevõtluse omandajale üle antud erikonto ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>	
3.	Ettevõtluse omandajale üle antud erikonto ettevõtlustulu vähendamiseks kasutatud osa <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>	
4.	Ettevõtluse üleandjalt saadud erikonto ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>	
5.	Ettevõtluse üleandjalt saadud erikonto ettevõtlustulu vähendamiseks kasutatud osa <i>(TuMS § 37 lõige 7)</i>	
6.	Erikonto seis 31.detsembril <i>Kui konto kasutamine erikontona on lõpetatud enne 31. detsembrit, siis lõpetamise kuupäeva seisuga ja summa peab olema 0</i>	
7.	Erikontol oleva summa muutus <i>Rida 6 - rida 1 + rida 2 + rida 3 - rida 4 - rida 5. Kasv (positiivne tulem), kahanemine (negatiivne tulem)</i>	
8.	Ettevõtlustulu vähendamine erikonto kasvu arvelt <i>Erikonto kasvu saab arvesse võtta mitte rohkem kui vormi E (rida 4 - rida 5) positiivne tulem. Rea 8 summa kantakse vormi E reale 6 erikonto muutus</i>	
9.	Maksustamisperioodil ettevõtluse kasumi vähendamiseks kasutamata erikonto kasv <i>Rida 7 - rida 8</i>	
10.	Eelmistest aastatest ettevõtlustulude vähendamiseks erikonto kasutamata osa <i>Eelmise aasta tabeli 2 rea 13 summa</i>	
11.	Kasutamata erikonto osa arvelt vähenenud erikonto summa <i>Rea 7 kahanemine plussmärgiga, kuid mitte rohkem kui rida 10 - rida 2 + rida 4</i>	
12.	Ettevõtlustulule lisatav erikonto vähenemine <i>Rea 7 negatiivne tulem plussmärgiga - rida 11. Rea 12 summa kantakse vormi E reale 6 erikonto muutus. E vormi reale 6 kantakse tulem miinusmärgiga.</i>	
13.	Ettevõtlustulude vähendamiseks erikonto kasutamata osa edasikandmine järgmisse aastasse <i>Rida 9 + rida 10 - rida 11 - rida 2 + rida 4</i>	

TABEL 3

KAHJUMI EDASIKANDMINE

(eurodes sendi täpsusega)

Rea nr	Aasta (täidab Maksu- ja Tolliamet)	Edasikantud kahjum <i>Eelmise aasta vormi E tabeli 3 veerg „Järgmisele aastale edasikantav kahjum“</i>	Ettevõtte üleandmisel (TuMS § 37 lõige 7)		Maksustamisperioodil arvesse võetav kahjum <i>Rea 9 summa, kuid mitte rohkem kui vormi E rea 7 kasum (positiivne tulem). Real 9 summa kokku kantakse vormi E reale 8</i>	Järgmisele aastale edasikantav kahjum <i>Edasikantud kahjum – üleantud kulud + saadud kulud – maksustamis- perioodil arvesse võetud kahjum. Kõige varasema aasta summat edasi ei kanta</i>
			üleantud edasikantud kahjum <i>Veeru täitmisel tuleb täita ka tabeli 3 lisa</i>	saadud edasikantud kahjum <i>Veeru täitmisel tuleb täita ka tabeli 3 lisa</i>		
1.	2012					X
2.	2013					
3.	2014					
4.	2015					
5.	2016					
6.	2017					
7.	2018					
8.	2019					
9.	Kokku:					

TABELI 3 LISA

	Ettevõtte üleandmisel:	Registrikood	Tegevusala
1.	Ettevõtte andmed, kes andis edasikantud kahjumit üle <i>Real 1 näidatakse registrikood ja tegevusala, millise ettevõtte edasikantud kahjumit üle anti</i>		
2.	Ettevõtte andmed, kellelt saadi edasikantud kahjumit <i>Real 2 näidatakse ettevõtja registrikood ja tegevusala, kellelt edasikantud kahjum saadi</i>		

Füüsilisest isikust ettevõtja töövõimetuslehe andmed

Töövõimetuslehe liik	Töövõimetuslehe alusel töövõimetuslehe perioodi		Haiguslehele kantud päevade arv, millal puudub õigus hüvitisele
	algus: <i>päev, kuu, aasta</i>	lõpp: <i>päev, kuu, aasta</i>	
<i>Haigusleht</i>			
<i>Hooldusleht</i>			X
			X
			X
<i>Sünnitusleht</i>			X
			X
<i>Lapsendamisleht</i>			X
			X

Ettevõtte üleandmine
(eurodes sendi täpsusega)

Üleantud ettevõtte registrikood ja tegevusala	Ettevõtte omandanud isiku tüüp <i>FIE/juriidiline isik</i>	Ettevõtte omandanud isiku registrikood	Erikontolt üle antud summa (A)	sealhulgas ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa (B)	Üleantud edasikantud kahjumi summa (C)

Täitmise kord

Üldsätted

1. Füüsiline isik täidab vormi E ja esitab koos vormiga A Maksu- ja Tolliametile maksustamisperioodile järgneva kalendriaasta 30. aprilliks.

Ettevõtlusest saadud tulu deklareeritakse vormil E ka juhul, kui isik ei ole äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja või on lõpetanud ettevõtluse.

2. Füüsilisest isikust ettevõtja esitab tuludeklaratsiooni (vormid A ja E) ka juhul, kui tema maksustamisperioodi maksustatav tulu on väiksem kui maksuvaba tulu või maksustatav tulu puudub.

3. Maksumaksja on kohustatud tasuma maksuteates või maksuarvestuses näidatud juurdemakse Maksu- ja Tolliameti pangakontole hiljemalt maksustamisperioodile järgneva kalendriaasta 1. oktoobriks.

4. Ettevõtlus on isiku iseseisev majandus- või kutsetegevus, sealhulgas notari, kohtutäituri ja vabakutselise loovisiku loometegevus, mille eesmärgiks on tulu saamine:

- 1) kauba tootmisest;
- 2) kauba müümisest või vahendamisest;
- 3) teenuse osutamisest;
- 4) muust tegevusest.

Ettevõtlustulu võib hõlmata ka tulumaksuseaduse §-s 16 sätestatud renditulu ning litsentsitasu. Ettevõtlusena ei käsitata füüsilise isiku väärtpaberite võõrandamist.

5. Äriregistrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja kohta tulumaksuseaduse sätted laienevad ka notarile ja kohtutäiturile.

6. Ettevõtluse tulu ja kulu võetakse arvesse sellel maksustamisperioodil, millal tulu laekus või kulutus tehti. Summad kajastatakse koos käibemaksuga.

7. E vormi ja E vormi tabelite esitamisel täidab maksumaksja valgel taustal read või veerud. Hallil taustal read või veerud eeltäidab/arvutab Maksu- ja Tolliamet ning kuvab e-teenuste keskkonnas automaatselt tulemust.

Ettevõtlusega seotud tulud

8. **Vormi E real 1 „Ettevõtlus“** näidatakse ettevõtlusest saadud tulud, välja arvatud omatoodetud töötlemata põllumajandussaaduste ning ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt metsamaterjali võõrandamisest saadud tulu ja tehtud kulud, mis deklareeritakse vastavalt ridadel 2 ja 3.

Ridadel 1.1.1 kuni 1.1.10 näidatakse ettevõtlustulud ja ridadel 1.2.1 kuni 1.2.11 ettevõtlusega seotud kulud.

9. **Vormi E real 2 „Põllumajandussaaduste võõrandamine“** näidatakse omatoodetud töötlemata põllumajandussaaduste võõrandamisest saadud tulud.

Ridadel 2.1.1 kuni 2.1.3 näitab ettevõtja omatoodetud töötlemata põllumajandussaaduste võõrandamisest saadud tulu ja ridadel 2.2.1 kuni 2.2.11 tehtud kulud.

10. **Vormi E real 3 „Metsamaterjali võõrandamine“** näitab ettevõtja talle kuuluvalt kinnisasjalt metsamaterjali võõrandamisest saadud tulud.

Ridadel 3.1.1 kuni 3.1.3 näitab ettevõtja metsamaterjali võõrandamisest saadud tulu ja ridadel 3.2.1 kuni 3.2.11 tehtud kulud.

Rea metsamaterjali võõrandamine täitmise korral märgitakse vormil E ka kinnistu(te) number(rid) ja aadress.

11. **Vormi E ridadel 1.1.1, 2.1.1 ja 3.1.1** näidatakse maksustamisperioodil kaupade müümisest või vahendamisest ja teenuse osutamisest (sealhulgas kinnisvara vahendamisest), samuti loomingulisest, teaduslikust või kutsetegevusest saadud tulu.

12. **Vormi E real 1.1.2** näidatakse üür, rent, tasu hoonestusõiguse seadmise ja reaalkoormatise talumise eest ning seadusest või tehingust tuleneva eseme kasutamise piirangu talumise eest saadud muu tasu (edaspidi *renditulu*). Renditulu hulka ei arvestata võlaõigusseaduse § 292 tähenduses kõrvalkulude ja § 293 tähenduses koormiste kandmist renditulu saaja eest või nende kandmise hüvitamist renditulu saajale ega tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punktis 15 nimetatud summat (tulumaksuseaduse § 16 lõige 1).

13. Kui renditulu või eluruumi üürilepingu alusel saadud üüritulu ei maksustata ettevõtlustuluna, siis kajastatakse see vormi A tabeli 5.4 I. osas, kui tulumaks on kinni peetud või tabeli 5.4 II. osas, kui tulumaksu ei ole kinni peetud.

14. **Vormi E real 1.1.3** näidatakse saadud litsentsitasu (tulumaksuseaduse § 16 lõiked 2 ja 3) juhul, kui tulu saaja on lepinguriigi registrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja ning litsentsitasu on tema ettevõtlustulu.

Kui litsentsitasu ei maksustata ettevõtlustuluna, siis kajastatakse see vormi A tabeli 5.1 I. osas, kui tulumaks on kinni peetud või tabeli 5.1 II. osas, kui tulumaksu ei ole kinni peetud.

15. **Vormi E real 1.1.4** näidatakse tulumaksuseaduse § 15 lõikes 1 nimetatud ja ettevõtluses kasutatud vara, kaasa arvatud broneeringu kui varalise õiguse võõrandamisest saadud tulu. Kinnisasja võõrandamisel või oma kinnisasjalt raieõiguse võõrandamise korral märkida kinnistu(te) number(rid).

Kui füüsilisest isikust ettevõtja on võõrandanud vara, mille soetamismaksumus on ettevõtlustulust maha arvatud või mis on saadud teiselt füüsilisest isikust ettevõtjalt § 37 lõikes 7 sätestatud korras (ettevõtte üleandmise või pärimise käigus), siis loetakse selle vara müügihind või vahetuse teel saadud vara turuhind tema ettevõtlustuluks.

16. **Vormi E real 1.1.5** näidatakse ettevõtluses kasutatava vara turuhind, kui selle vara soetamismaksumus on kuludesse kantud ning vara võeti isiklikku tarbimisse nii ettevõtlusega tegelemise ajal kui ka ettevõtluse lõpetamisel. Vara hilisema võõrandamise korral loetakse vara soetamismaksumuseks ettevõtlustulule lisatud summa (tulumaksuseaduse § 37 lõige 4).

Kui füüsilisest isikust ettevõtja tegevus on vastavalt äriseadustikus ning notari ja kohtutäituri tegevus vastavalt maksukorralduse seaduses sätestatule peatatud rohkem kui 12 kuuks, loetakse, et vara on võetud isiklikku tarbimisse, kui maksumaksja on vara soetamismaksumuse oma ettevõtlustulust maha arvanud või kui vara on omandatud tulumaksuseaduse § 37 lõikes 7 sätestatud korras (ettevõtte üleandmise või pärimise käigus).

Isiklikku tarbimisse võtmiseks ei loeta füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte hulka kuulunud vara üleandmist või parandamist isikule, kes jätkab ettevõtte tegevust (tulumaksuseaduse § 37 lõige 7). Vara üleandmisel maksuvabastuse rakendamiseks täidetakse vormi E lisa. Parandina saadud vara soetamismaksumuseks loetakse üksnes pärija tehtud kulud.

17. Vormi E ridadel 1.1.6, 2.1.2 ja 3.1.2 näidatakse seoses ettevõtlusega saadud toetused ja hüvitised, kaasa arvatud seaduses või valla- või linnavolikogu määramises sätestatud rahaline toetus ja hüvitis (tulumaksuseaduse § 12 lõige 3, § 19 lõike 3 punkt 3), ning Euroopa Liidu ühise põllumajanduspoliitika rakendamise seaduse alusel makstav toetus.

Seaduse alusel saadud, ettevõtlusega seotud mitterahaline toetus on maksuvaba (tulumaksuseaduse § 19 lõike 3 punkt 9).

Loovisiku loomeliidult saadud toetus ei ole füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtlusest saadud tulu ja vormil E ei deklareerita. Loovisiku loomeliidult ja spordiseaduse §-s 7 nimetatud isiku saadud välislahetuse päevaraha ning kulude hüvitis tulumaksuseaduse § 13 lõike 3 punktis 1 kehtestatud piirmäära ületav osa, näidatakse vormi A tabelis 5.1.

18. Vormi E real 1.1.7 näidatakse kahjukindlustuse varakindlustusjuhtumi korral saadud kindlustushüvitis, kui selle kindlustusjuhtumiga seotud kindlustusmaksed, kindlustatud vara soetamismaksumus või samalt varalt enne kehtiva seaduse jõustumist kehtinud tulumaksuseaduse alusel arvestatud põhivara amortisatsioon on ettevõtlustulust maha arvatud (tulumaksuseaduse § 20 lõige 4).

19. Vormi E real 1.1.8 näidatakse finantstulu, sealhulgas laenudelt, hoiustelt ja muudelt varadelt saadud intressitulu. Siin näidatakse ka krediidasutuse makstud intress raha hoiustamise eest erikontol (tulumaksuseaduse § 36 lõige 8). Kui krediidasutus on väljamakstud intressilt kinni pidanud tulumaksu, siis deklareeritakse see intress vormi A tabelis 5.1.

20. Vormi E ridadel 1.1.9, 2.1.3 ja 3.1.3 näidatakse Maksu- ja Tolliameti tagastatud maksud (käibemaks, maamaks, raskeveokimaks, tollimaks, aktsiisid), mis on ettevõtlustulust kassapõhiselt maha arvatud.

Ettemaksukontolt tagastatud enamakse ja tasaarvestatud maksukohustus loetakse tuluks, kui enamakse on tekkinud kuludesse kantud maksukohustuse täitmisest. Sama liiki kohustuse tasaarvestamisel kantakse summa nii tuludesse kui ka kuludesse. Kui ettemaks on tekkinud tulumaksu enamaksest või tulumaksu ja/või sotsiaalmaksu avansilise makse enamaksest, siis seda tuluna ei näidata.

21. Vormi E real 1.1.10 näidatakse muu maksustatav ettevõtlustulu. Siin korrigeeritakse (suurendatakse) ka ettevõtlustulu saamata jäänud tuluga, mida maksumaksja oleks saanud, kui tehingute siirdehind oleks vastanud turuväärtusele. Kui füüsilisest isikust ettevõtja ja temaga seotud isiku (tulumaksuseaduse § 8) vahelise tehingu hind on erinev nimetatud tehingu turuväärtusest, tekib ettevõtjal maksukohustus ning tulumaksuga maksustatakse summa, mille maksumaksja oleks tuluna saanud, kui siirdehind oleks vastanud turuväärtusele (tulumaksuseaduse § 14 lõige 7). Tehingute väärtuse määramise meetodid on kehtestatud rahandusministri 10. novembri 2006. a määrusega nr 53 „Seotud isikute vahel tehtud tehingute väärtuse määramise meetodid”.

Ettevõtlusega seotud kulud

22. Äriregistrisse või Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi (lisaks Euroopa Liidu riikidele ka Island, Liechtenstein ja Norra) (edaspidi *lepinguriik*) registrisse kantud füüsilisest isikust ettevõtja ning notar ja kohtutäitur võib ettevõtlustulust maha arvata maksustamisperioodi jooksul tehtud dokumentaalselt tõendatud ettevõtlusega seotud kulud (tulumaksuseaduse 6. peatükk).

Maha võib arvata ka enne füüsilisest isikust ettevõtja registreerimist tehtud kulud, mis on seotud ettevõtja registreerimisega või ettevõtluse alustamiseks vajalike tegevuslubade ja registreeringute hankimisega.

23. **Vormi E ridadel 1.2.1 kuni 1.2.11, 2.2.1 kuni 2.2.11 ja 3.2.1 kuni 3.2.11** näidatakse ettevõtlusega seotud ning ettevõtlustulust mahaarvatavad dokumentaalselt tõendatud kulud. Algdokument peab vastama raamatupidamise seaduse nõuetele.

24. Ettevõtlustulust ei ole lubatud maha arvata:

- 1) maksustamisperioodil tasutud tulumaksu, välja arvatud tulumaksuseaduse § 48 alusel tasutud tulumaksu;
- 2) seaduse alusel määratud ja maksustamisperioodil tasutud trahve ja sunniraha ning maksukorralduse seaduse alusel tasutud intresse;
- 3) maksumaksjalt erikonfiskeeritud vara maksumust;
- 4) kõrgendatud määra järgi tasutud keskkonnatasu vastavalt keskkonnatasude seadusele ning seadusega sätestatud nõuete rikkumise või saastamisega looduskeskkonnale ning kolmandale isikule tekitatud kahju hüvitamise tasu;
- 5) kulusid, mis on tehtud tulumaksuseaduse kohaselt tulumaksuga mittemaksustatavate toetuste arvel;
- 6) kingituste või annetuste maksumust, välja arvatud tulumaksuseaduse § 33 lõikes 3 sätestatud reklaami eesmärgil üle antud kauba või teenuse kulutusi;
- 7) pistist ja altkäemaksu;
- 8) Eestis või välisriigis tasutud sotsiaalkindlustuse maksusid ega makseid, mille tasumise eesmärk oli isikule pensioni-, ravi-, emadus-, töötus-, tööõnnetus- või kutsehaiguskindlustuse tagamine, kui ettevõtlustulu maksustamisel kohaldatakse Eesti sotsiaalmaksuseadust;
- 9) kohustusliku kogumispensioni makset;
- 10) füüsilisele isikule teenuse osutamise eest makstud summat, mis maksustatakse ettevõtlustulu lihtsustatud maksustamise seaduse alusel;
- 11) sotsiaalmaksuseaduse § 3 punktis 18 nimetatud haigushüvitist (tulumaksuseaduse § 34 punkt 14). Füüsilisest isikust ettevõtja teise kuni kaheksanda päeva kohta arvestatud haigushüvitist ei maksustata sotsiaalmaksuga, kuid maksustatakse tulumaksuga;
- 12) kulusid, mis on tehtud tulumaksuseaduse § 14 lõikes 10 nimetatud tingimustel välisriigis ettevõtlustulu teenimiseks (nimetatud tulu Eestis ei maksustata).

25. **Vormi E ridadel 1.2.1, 2.2.1 ja 3.2.1** näidatakse põhivara soetamismaksumus. Soetamismaksumus on vara omandamiseks ning selle parendamiseks ja täiendamiseks tehtud dokumentaalselt tõendatud kulud (tulumaksuseaduse § 38).

Põhivara on vara, mida ettevõtja kasutab ettevõtluses pikema perioodi jooksul kui üks aasta. Põhivara hulka kuuluvad:

- 1) materiaalne põhivara (maa, ehitised, transpordivahendid, masinad ja seadmed, inventar, mööbel, kontoritehnika jms);
- 2) bioloogiline vara (loomad, taimed);
- 3) immateriaalne põhivara (arvutitarkvara, patendid, litsentsid jms).

Näidatakse ka metsa majandamiseks tehtud vara omandamise, parendamise ja täiendamise dokumentaalselt tõendatud kulud metsaseaduse tähenduses. Kulude mahaarvamine on lubatud juhul, kui metsaomanik on kavandatavate tegevuste kohta esitanud Keskkonnaametile metsateatise metsaseaduse §-s 41 sätestatud korras ning Keskkonnaamet ei ole keelanud teatistes kavandatud tegevust.

Põhivara soetamismaksumuse hulka kuulub muuhulgas makstud vahendustasu ja lõiv. Ettevõtluses osaliselt kasutatava põhivara soetamismaksumuse võib maha arvata proportsionaalselt ettevõtluses kasutatava osaga. Antud põhimõtet rakendatakse ka parendus- ja täienduskulu kohta. Kapitalirendi (liisingu) korras soetatud vara soetamismaksumuseks on maksustamisperioodil tasutud lepingujärgsete rendi- või väljaostumaksete summa ilma intressita (tulumaksuseaduse § 38 lõige 2).

26. Vormi E ridadel 1.2.2, 2.2.2 ja 3.2.2 näidatakse ridadel **1.2.1, 2.2.1 ja 3.2.1** kajastamata vara soetamismaksumus. Ettevõtluses osaliselt kasutatava vara soetamismaksumuse või renditasu võib maha arvata proportsionaalselt ettevõtluses kasutatava osaga.

27. Vormi E ridadel 1.2.3, 2.2.3 ja 3.2.3 näidatakse soetatud kauba (materjal, tooraine, pooltoode jms) ja teenuse maksumus.

28. Vormi E ridadel 1.2.4, 2.2.4 ja 3.2.4 näidatakse töötajatele antud erisoodustused, millelt on tasutud tulumaks. Tulumaksuseaduse § 48 alusel erisoodustusi teinud isik esitab maksustamisperioodile (kalendrikuu) järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks Maksu- ja Tolliametile maksudeklaratsiooni rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 „Tulumaksuseadusest, sotsiaalmaksuseadusest, kogumispensionide seadusest ja töötuskindlustuse seadusest tulenevate deklaratsioonide ja tõendite vormide kinnitamine ning nende täitmise ja esitamise korrad“ kehtestatud vormi TSD lisa 4 ja vormi TSD kalendrikuu jooksul tehtud erisoodustuste kohta.

Erisoodustuse hinna määramisel lähtutakse rahandusministri 13.01.2011 määrusega nr 2 kehtestatud korras „Erisoodustuse hinna määramise kord“.

Kalendrikuul tehtud erisoodustustelt tasumisele kuuluv maksumus tasutakse järgneva kalendrikuu 10. kuupäevaks Maksu- ja Tolliameti pangakontole.

Tulumaksuseaduse § 48 lõike 3 kohaselt on töötajaks lõike 1 tähenduses töölepingu alusel töötav isik, juhtimis- või kontrollorgani liige, samuti füüsiline isik, kes müüb tööandjale kaupa pikema aja jooksul kui kuus kuud ning töövõtu-, käsundus- või muu võlaõigusliku lepingu alusel töötav või teenust osutav füüsiline isik.

Erisoodustuseks on igasugune kaup, teenus, loonustasu või rahaliselt hinnatav soodustus, mida antakse eelnimetatud isikule seoses töösuhtega või pikaajalise lepingulise suhtega, olenemata erisoodustuse andmise ajast. Erisoodustuseks on ka soodustus, mida tööandja annab töötaja abikaasale, elukaaslasele, otse- või külgsuhtes sugulasele.

Tulumaksuseaduse § 48 lõike 5¹ teises lauses ja sama paragrahvi lõikes 5⁶ nimetatud soodustuse saajaks on ainult töölepingu alusel töötav isik.

29. Vormi E ridadel 1.2.5, 2.2.5 ja 3.2.5 näidatakse töötajatele antud erisoodustustelt tasutud tulumaks.

30. Vormi E ridadel 1.2.6, 2.2.6 ja 3.2.6 näidatakse sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punkti 7 kohaselt töötajatele antud erisoodustustelt ning erisoodustustelt tasutud tulumaksult arvestatud ja tasutud sotsiaalmaks.

31. Vormi E ridadel 1.2.7, 2.2.7 ja 3.2.7 näidatakse töötajatele makstud palk, muu tasu ja haigushüvitis koos kinnipeetud ja tasutud summadega (tulumaks, töötuskindlustusmaks, kohustusliku kogumispensioni makse).

32. Vormi E ridadel 1.2.8, 2.2.8 ja 3.2.8 näidatakse töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud sotsiaalmaks. Siin näidatakse ka füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtluses osaleva abikaasa eest makstud sotsiaalmaks (sotsiaalmaksuseaduse § 6¹).

Füüsilisest isikust ettevõtjal on õigus registreerida veebilehel „e-MTA“ oma ettevõtte majandustegevuses osalev abikaasa töötamise registris ning maksta sotsiaalmaksu abikaasa eest. Ettevõtja ettevõtte tegevuses osalev abikaasa kantakse töötamise registrisse ja ta osaleb füüsilisest isikust ettevõtja ettevõtte tegevuses ning tal ei ole füüsilisest isikust ettevõtjaga sõlmitud töölepingut või töövõtu-, käsundus- või muu teenuse osutamiseks võlaõiguslikku lepingut.

Ettevõtja maksab sotsiaalmaksu tema ettevõtte tegevuses osaleva abikaasa eest sotsiaalmaksuseaduse §-s 2¹ nimetatud kuumääralt, välja arvatud § 6¹ lõike 2 punktides 1–3 ning lõigetes 3 ja 4 sätestatud juhul. Füüsilisest isikust ettevõtja arvutab abikaasa eest makstava sotsiaalmaksu summa iga kalendrikuu kohta. Abikaasa eest arvestatud sotsiaalmaksu deklareerib füüsilisest isikust ettevõtja rahandusministri 29. novembri 2010. a määrusega nr 60 kehtestatud lisa 9 vormi ESD „Erijuhtude sotsiaalmaksu ja kohustusliku kogumispensioni täiendava sissemakse deklaratsiooni“ koodil 810.

33. Vormi E ridadel 1.2.9, 2.2.9 ja 3.2.9 näidatakse töötajatele tehtud väljamaksetelt makstud töötuskindlustusmaks.

34. Vormi E ridadel 1.2.10, 2.2.10 ja 3.2.10 näidatakse makstud riiklikud maksud (käibemaks, maamaks, raskeveokimaks, tollimaks, aktsiisid) ja kohalikud maksud. Siin ei näidata ettevõtluse tulult makstud tulumaksu (sealhulgas tulumaksu avansilist makset) ega Eesti sotsiaalmaksu (sealhulgas sotsiaalmaksu avansilist makset) või kohustusliku kogumispensioni makset.

Vormi E ridadel 1.2.10, 2.2.10 ja 3.2.10 näidatakse ettevõtlustulult välisriigis tasutud sotsiaalkindlustusmaksed, kui füüsilisest isikust ettevõtja on Maksu- ja Tolliametile esitanud välisriigi (Euroopa majanduspiirkonna liikmesriigi, Šveitsi, Ukraina või Kanada) tõendi A1 (E101) või muu samasisulise tõendi ja kui ettevõtlustulu maksustamisel ei kohaldata Eesti sotsiaalmaksuseadust.

Füüsilisest isikust ettevõtja näitab kohustusliku kogumispensioni makse vormi A tabelis 9.1.

35. Vormi E ridadel 1.2.11, 2.2.11 ja 3.2.11 näidatakse muud ettevõtlusega seotud kulud, sealhulgas:

- 1) töötaja tasemeõppe ja täienduskoolituse kulude katmine. Tulumaksuseaduse § 56² kohaselt füüsilisest isikust ettevõtja, kes on kalendriaasta jooksul katnud töötaja tasemeõppe ja täienduskoolituse kulusid (välja arvatud tulumaksuseaduse § 48 lõike 4 punkti 10 alusel rahandusministri 29.11.2014 määrusega nr 60 kehtestatud vormi TSD lisa 4 ning käesoleva vormi E ridadel 1.2.4 kuni 1.2.6 deklareeritud koolituskulud), näitab sellised kulud rahandusministri 29.11.2014 määrusega nr 60 kehtestatud vormil INF 14;

2) ettevõtja enda tasemeõppe ja täienduskoolituse kulutused (välja arvatud tasemeõppe ja täienduskoolituse kulud, mis deklareeritakse käesoleva määrusega kehtestatud vormil A);

3) töötaja tervise edendamiseks tehtud kulutused, mis vastavad tulumaksuseaduse § 48 lõikes 5⁵ sätestatud tingimustele. Juhul, kui tervise edendamiseks tehtud kulutused ei vasta § 48 lõike 5⁵ tingimustele, maksustatakse need erisoodustusena ning deklareeritakse rahandusministri 29.11.2014 määrusega nr 60 kehtestatud vormi TSD lisal 4 ning käesoleva **vormi E ridadel 1.2.4 kuni 1.2.6**. Tulumaksuseaduse § 56⁴ kohaselt füüsilisest isikust ettevõtja, kes on kalendriaasta jooksul katnud töötajale eelnimetatud tervise edendamise kulusid, mida ei käsitata erisoodustusena, näitab sellised kulud määrusega nr 60 kehtestatud vormil INF 14. Kalendriaastal tehtud kulutusi ei summeerita, mis tähendab, et kui ühes kvartalis jääb tervise edendamise kulu tegemata, ei kandu see õigus üle järgmisesse kvartalis;

4) ettevõtja enda tervise edendamiseks tehtud kulutused tulumaksuseaduse § 48 lõikes 5⁵ sätestatud tingimustel kuni 100 euro ulatuses kvartalis. Kalendriaasta jooksul tehtud kulutusi ei summeerita. See tähendab, et kui ühes kvartalis jääb tervise edendamise kulu tegemata või on alla 100 euro, ei kandu see õigus üle järgmisesse kvartalis;

5) ajutiselt välisriigis ettevõtlusega tegeledes ettevõtja isiklikud toitlustamise kulud § 13 lõike 3 punktis 1 sätestatud piirmäärade ulatuses, mille kohaselt võib ettevõtja esimese 15 päeva jooksul teha igal päeval toitlustamiskulutusi kuni 50 eurot ning järgmisel päeval 32 eurot. Täiendavalt võib ettevõtlustulust maha arvata ettevõtja tehtud dokumentaalselt tõendatud sõidu- ja majutuskulud. Ajutiselt välisriigis ettevõtlusega tegelemiseks loetakse olukorda, kui ettevõtja tegeleb ettevõtlusega ajutiselt riigis, kus ei toimu oluline osa tema ettevõtlusest;

6) töötaja lähetuskulud. Töötaja lähetamisel juhendatakse Vabariigi Valitsuse 25.06.2009 määruses nr 110 „Töölähetuse kulude hüvitiste maksmise kord ning välislähetuse päevaraha alammäär, maksmise tingimused ja kord“ sätestatust;

7) ettevõtja ja töötaja mootorsõidukijuhi koolitus, kui see on vajalik tööalaselt või seoses ettevõtlusega;

8) reklaami eesmärgil üle antud kauba või teenuse kulu, kui kauba või teenuse väärtus ilma käibemaksuta on kuni 10 eurot;

9) ettevõtluses kasutatava vara kindlustusmakse, kusjuures ettevõtluses osaliselt kasutatava vara kindlustusmakse võib maha arvata proportsionaalselt ettevõtluses kasutatava osaga;

10) ettevõtluses kasutatud vara võõrandamise kulud;

11) ettevõtlusega seotud laenult või muult võlakohustuselt tasutud intress (välja arvatud maksukorralduse seaduse alusel tasutud intress).

36. Tehtud mahaarvamisi vähendatakse, kui füüsilisest isikust ettevõtja ja temaga seotud isiku vahel tehtud tehingu väärtus on erinev sarnaste tehingute turuväärtusest (tulumaksuseaduse § 14 lõige 7).

37. **Vormi E ridadel 1.3, 2.3 ja 3.3** näidatakse välisriigis toimunud ettevõtluse kasum/kahjum. Tulumaksuseaduse § 45 kohaselt võib maksustamisperioodil välisriigis saadud tulult arvestatud Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata välisriigis kinnipeetud või tasutud

tulumaksu ainult juhul, kui maksumaksja esitab välisriigi maksuhalduri või maksu kinnipidaja õiendi tulumaksu või muu tulumaksuga samaväärse maksu tasumise kohta.

Välisriigis teenitud ettevõtlustulu ei maksustata Eestis tulumaksuga, kui on täidetud tulumaksuseaduse § 14 lõikes 10 sätestatud tingimused:

- 1) ettevõtlustulu on teenitud ettevõtja välisriigis asuva püsiva tegevuskoha kaudu. Püsiva tegevuskoha määramisel lähtutakse vastava riigi õigusaktides sätestatud määratlusest ning on oluline, et selles riigis oleks majandusüksus, mis tegeleb püsivalt ja reaalselt majandustegevusega;
- 2) välisriigis on ettevõtlustulu olnud maksustatav tulu ning see on dokumentaalselt tõendatud ja tõendil on näidatud tulumaksu summa. Välisriigis teenitud ettevõtlustulule vabastusmeetobi rakendamine on (riikidevahelise tulumaksuga topeltnmaksustamise vältimise ja maksudest hoidumise tõkestamise lepingute (edaspidi *maksuleping*) olemasolu korral) maksulepingus sätestatud reeglitest.

Kui välisriigis on tulumaksu tasutud või kinni peetud rohkem, kui vastava riigi seadus või välisleping ette näeb, võib Eestis tasumisele kuuluvast tulumaksust maha arvata ainult selle osa välisriigi tulumaksust, mille tasumine oli kohustuslik. Kui välisriigis saadud tulult tasutakse välisriigis tulumaks tulu saamisest erineval maksustamisperioodil, võetakse see Eestis arvesse maksustamisperioodil, millal välisriigis maksustatud tulu laekus.

38. Välisvaluutas saadud tulu, tulust lubatud mahaarvamised ning makstud või kinnipeetud tulumaks arvestatakse ümber eurodeks vastavalt tulu saamise, väljamakse tegemise, tulumaksu tasumise või kinnipidamise päeval kehtinud Euroopa Keskpanga päevakursi alusel (tulumaksuseaduse § 36 lõige 5).

Välisriigis saadud ettevõtluse kasum või kahjum (TABEL 1)

39. Välisriigis saadud ettevõtluse kasum või kahjumi tabelis (edaspidi tabel 1) näidatakse välisriigis ettevõtlusest saadud tulu riikide kaupa.

Kui välisriigis on lisaks ettevõtlustulule saadud tulu ka põllumajandussaaduste või metsamaterjali võõrandamisest, märgitakse need punktides 2 ja 3. Iga riigi kohta täidetakse üks rida.

Veerus „Riik“ näidatakse riigi nimi, kus tulu saadi.

Veerus „Tulu liik“ kood näidatakse tulud järgmiselt:

- 11 – intress (K);
- 12 – litsentsitasu (K);
- 14 - eraviisiline teenistus (ettevõtlustulu: K, V).

Veerus „Tulu summa“ näidatakse välisriigis saadud tulu.

Veerus „Ettevõtlusega seotud kulud“ näidatakse ettevõtlusega seotud kulud. Ettevõtlustulemi arvutamiseks arvatakse ettevõtlustulust maha välisriigi tulumaksuga maksustamist reguleeriva seaduse kohaselt lubatud ettevõtlusega seotud kulud.

Veerus „Kinnipeetud või tasutud tulumaks“ näidatakse vastava riigi seaduse või välislepingu alusel välisriigis kinni peetud või tasutud tulumaks. Siin näidatud tulumaksu summa võetakse tulumaksuseaduse § 45 kohaselt arvesse Eestis tasumisele kuuluva tulumaksu arvutamisel.

Veerus „Meetod“ võib maksumaksja valida kas kasutab vabastusmeetodit või krediidimeetodit. Valikut tehakse olenevalt sellest, kuidas vabastusmeetodi kasutamise tingimused on täidetud. Vabastusmeetodi valimisel märgitakse **V** ning krediidimeetodi valimisel märgitakse **K**. Vabastusmeetodi valimisel (V) kantakse ettevõtluse kasum/kahjumi summa vormi A tabelisse 8.8 (välisriigis saadud, Eestis tulumaksuvaba tulu) ning maksustatakse sotsiaalmaksuga.

Krediidimeetodi valimisel kantakse ettevõtluse kasum/kahjumi summa (tabeli 1 punkt 1) vormi E reale 1.3 (ettevõtlus), põllumajandussaaduste võõrandamise kasum/kahjumi summa (tabeli 1 punkt 2) vormi E reale 2.3 (põllumajandussaaduste võõrandamine) ja/või metsamaterjalide võõrandamine kasum/kahjumi summa (tabeli 1 punkt 3) vormi E reale 3.3 (metsamaterjali võõrandamine).

40. **Vormi E ridadel 2.4 ja 3.4** näidatakse vastavalt omatoodetud töötlemata põllumajandussaaduste, samuti ettevõtjale kuuluvalt kinnisasjalt metsamaterjali võõrandamisest saadus tulust lubatud täiendav mahaarvamine tulumaksuseaduse § 32 lõikes 4 sätestatud piirmäära ulatuses (2877 eurot) mõlemalt tululiigilt eraldi, kuid mitte rohkem kui vastavalt read: $(2.1 - 2.2 + 2.3 > 0)$ või $(3.1 - 3.2 + 3.3 > 0)$.

41. **Vormi E real 4** näidatakse ettevõtluse kasum/kahjum: rida 1 + rida 2 + rida 3.

42. **Vormi E real 5** näidatakse tulumaksuseaduse § 33 lõikes 1 sätestatud külaliste või koostööpartnerite vastuvõtmisel tehtud toitlustamise, majutamise, transpordi ja meelelahutusega seotud dokumentaalselt tõendatud kulud, kuid mitte rohkem kui 2% ettevõtlustulust, millest on tehtud tulumaksuseaduse § 32 lõigetes 1 ja 4 lubatud mahaarvamised. Täiendavalt võib vastuvõtukulusid maksustamisperioodi ettevõtlustulust maha arvata kuni 32 euro ulatuses kalendrikuus. Terve kalendriaasta ettevõtlusega tegelemise korral on täiendava mahaarvamise suurus 384 eurot. Kui tegutsetakse lühema perioodi jooksul, korrutatakse kalendrikuu vastuvõtukulud vastavalt tegutsemise kuude arvuga.

43. **Vormi E real 6** näitab füüsilisest isikust ettevõtja lepinguriigi residendist krediidiasutuses või mitteresidendist krediidiasutuse lepinguriigis registreeritud filiaalis avatud erikonto summa muutust. Erikontol oleva summa kasv maksustamisperioodil (tabeli 2 rida 8, kuid mitte rohkem kui E vormi (rida 4 – rida 5) positiivne tulem) arvatakse maha sama perioodi ettevõtlustulust, kui on täidetud tulumaksuseaduse § 36 lõikes 7 sätestatud tingimused.

Erikontol oleva summa kasv maksustamisperioodil arvatakse maha sama maksustamisperioodi ettevõtlustulust, kui erikontole kantakse kümne tööpäeva jooksul laekumisest arvates ettevõtlustuluna arvestatud summad ning seoses ettevõtlusega saadud toetused ja hüvitised.

Kui erikontol oleva summa kasv maksustamisperioodil ületab maksumaksja sama maksustamisperioodi ettevõtlustulu ja seoses ettevõtlusega saadud toetuste ja hüvitiste summat, millest on tehtud §-s 32 sätestatud mahaarvamised, siis nimetatud tulemit ületavat osa maksustamisperioodi ettevõtlustulust maha ei arvata ning selles osas erikonto kahanemist ettevõtlustulule ei liideta (tabeli 2 rida 9).

Erikontol oleva summa kasvuks ei loeta § 14 lõikes 10 nimetatud tingimustel välisriigis teenitud ettevõtlustulu laekumist erikontole. Eestis ei maksustata tulumaksuga ettevõtja välisriigis teenitud ettevõtlustulu, kui antud tulu on olnud välisriigis ettevõtja maksustatav tulu ja seda tulu Eestis ei maksustata.

44. Erikontol oleva summa kahanemine maksustamisperioodil ja ettevõtluse lõpetamisel erikontol olev summa liidetakse sama perioodi ettevõtlustulule (tabeli 2 rida 12 miinusemärgiga).

Erikontol oleva summa kahanemist ei lisata maksustamisperioodi ettevõtlustulule erikonto üleandmisel § 37 lõikes 7 nimetatud juhul kui vara antakse üle või pärandatakse isikule, kes jätkab ettevõtte tegevust

Kui füüsilisest isikust ettevõtjal tekib vajadus vahetada krediitdiasutust, siis tulenevalt tulumaksuseaduse § 36 lõikes 7² sätestatust ei too erikonto sulgemine ning uue erikonto avamine kaasa maksukohustuse tekkimist, kui suletud erikontol olnud kogu summa kantakse uuele erikontole kümne tööpäeva jooksul erikonto sulgemisest arvates.

Erikontol oleva summa muutumine maksustamisperioodil (TABEL 2)

45. Erikontol oleva summa muutumine maksustamisperioodi tabelis (edaspidi tabel 2) **real 1** näidatakse erikonto seis aasta algul. Kui konto on avatud pärast 1. jaanuari, siis avamise kuupäeva seisuga.

Tabeli 2 ridadel 2 ja 3 näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 kohaselt ettevõtluse omandajale üle antud ettevõtlustulu vähendamiseks kasutatud ja kasutamata erikonto summa.

Ettevõtluse omandajale üle antud erikonto summa (tabeli 2: rida 2 + rida 3) märkida tabeli „VORMI E LISA“ veergu „Erikontolt üle antud summa (A)“ ning üle antud ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa (tabeli 2 rida 2.) märkida ka tabeli „VORMI E LISA“ veergu „sealhulgas ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa (B)“.

Tabeli 2 ridadel 4 ja 5 näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 kohaselt saadud erikonto summa.

Üle antud (isikule, kes jätkab Eestis ettevõtte tegevust) erikonto summat (tabeli 2: rida 2 + rida 3) ei arvestata erikonto vähenemisena ning saadud summat (tabeli 2: rida 4 + rida 5) ei arvestata erikonto kasvuna.

Tabeli 2 real 6 näidatakse erikonto seis maksustamisperioodi lõpul. Rea 6. summa kantakse järgmise aasta reale 1. Ettevõtluse lõpetamisel deklareeritakse rea 2 summa vormi E real 8, kui on täitmata read 3 kuni 13.

Tabeli 2 real 7 näidatakse erikontol oleva summa muutus. Kasv on positiivne tulem, kahanemine negatiivne tulem (märgitakse miinusemärgiga).

Tabeli 2 read 8 kuni 13 täidab füüsilisest isikust ettevõtja, kes kannab erikontole suurema summa, kui on ettevõtluse tulem, või füüsilisest isikust ettevõtja, kes tegeleb omatoodetud töötlemata põllumajandussaaduste või metsamaterjali võõrandamisega (tulumaksuseaduse § 32 lõige 4).

Tabeli 2 real 8 näidatakse ettevõtlustulust maksustamisperioodil maha arvatud erikonto kasvu osa, sealhulgas ka juhul, kui põllumajandussaaduste ja metsamaterjali võõrandamisest saadud tulust tulumaksuseaduse § 32 lõike 4 alusel täiendava mahaarvamise tegemisel on erikonto kasv suurem ettevõtluse tulust, millest on tehtud tulumaksuseaduse §-s 32 lubatud mahaarvamised. Real 8 näidatud summa kantakse vormi E reale 6.

Tabeli 2 real 9 näidatakse erikonto kasvu osa, mis jäi ettevõtlustulust maha arvamata: (rida 7 – rida 8).

Tabeli 2 real 10 näidatakse eelmistest aastatest ettevõtlustulu vähendamiseks erikonto kasutamata osa (eelmise aasta tabeli 2 rida 13).

Tabeli 2 real 11 näidatakse, kasutamata erikonto osa arvelt vähenenud erikonto summa (rida 7 kahanemine plussmärgiga, kuid mitte rohkem kui rida 10 – rida 2 + rida 4).

Tabeli 2 real 12 näidatakse ettevõtlustulule lisatav erikonto vähenemine: (rea 7 negatiivne tulem plussmärgiga – rida 11). Rea 12 summa kantakse vormi E reale 6.

Tabeli 2 real 13 näidatakse ettevõtlustulu vähendamiseks erikonto kasutamata osa edasikandmine järgmisse aastasse: (rida 9 + rida 10 – rida 11 – rida 2 + rida 4). Real 13 näidatud summa kantakse järgmise aasta tabeli 2 reale 10.

46. **Vormi E real 6** näidatakse erikonto summa muutus. Siin näidatakse erikontol oleva summa kasv (tabeli 2 rea 8 summa) maksustamisperioodil, kuid mitte rohkem kui E vormi: (rida 4 – rida 5) positiivne tulem või erikonto summa kahanemine (tabeli 2 rea 12 tulem) maksustamisperioodil ja ettevõtluse lõpetamisel. Erikonto kahanemine näidatakse miinuskärgiga.

47. **Vormi E real 7** näidatakse ettevõtluse kasum/kahjum, mis on korrigeeritud real 5 deklareeritud vastuvõtukuludega ja real 6 näidatud erikontol oleva summaga.

48. **Vormi E real 8** näidatakse tabeli 3 rea 9 veerus „Maksustamisperioodil arvesse võetav kahjum“ summa kokku, kuid mitte rohkem kui vormi E rea 7 kasum (positiivne tulem).

Kahjumi edasikandmine (TABEL 3)

49. Kahjumi edasikandmise tabelis (edaspidi tabel 3) veeru „Aasta“ täidab Maksu- ja Tolliamet. Edasikantud kulud võetakse arvele aastate kaupa ja kustutatakse vastavalt tekkimise järjekorrale.

Tabeli 3 veeru „Edasikantud kahjum“ ridadel 1–7 näidatakse ettevõtluse tulust suuremate kulude kustutamata osa eelmise aasta tuludeklaratsiooni sama tabeli veeru „Järgmisele aastale edasikantav kahjum“ andmete alusel ja veeru „Edasikantud kahjum“ real 8 näidatakse maksustamisperioodi vormi E rea 10 negatiivne tulem.

Tabeli 3 veerus „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahjum“ näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 alusel maksustamisperioodil üle antud edasikantud kulud isikule, kes jätkab ettevõtte tegevust. Kui üleandja lõpetab tegevuse, siis veerg „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahjum“ võrdub veeruga „Edasikantud kahjum“. Kui üleandjal on mitu tegevusala ja annab üle ühe tegevusala vara, siis veerg „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahjum“ on väiksem või võrdub veeruga „Edasikantud kahjum“.

Veeru „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahjum“ täitmisel tuleb täita ka tabeli 3 lisa.

Tabeli 3 veerus „Ettevõtte üleandmisel saadud edasikantud kahjum“ näidatakse tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 alusel saadud edasikantud kahjumid, mida maksumaksjal on õigus oma maksustatavast tulust maha arvata. Saadud kahjumid näidatakse samal aastal, millal need olid tekkinud (deklareeritud) üleandjal.

Veeru „Ettevõtte üleandmisel saadud edasikantud kahjum“ täitmisel tuleb täita ka tabeli 3 lisa.

Tabeli 3 veerus „Maksustamisperioodil arvesse võetav kahjum“ näidatakse 2019. aastal tulude vähendamiseks eelmistest maksustamisperioodidest edasikantud kahjumite kasutatud osa.

Tabeli 3 veerus „Maksustamisperioodil arvesse võetav kahjum“ real 8 näidatakse maksustamisperioodil kasutatavad edasikantud kahjumite summa juhul, kui sama rea veerus „Ettevõtte üleandmisel saadud edasikantud kahjum“ on näidatud saadud edasikantud kulu.

Tabeli 3 real 9 näidatakse veerus „Maksustamisperioodil arvesse võetav kahjum“ kokku, kuid mitte rohkem kui vormi E rea 7 kasum (positiivne tulem). Rea 9 summa kantakse vormi E reale 8.

Tabeli 3 veerus „Järgmisele aastale edasikantav kahjum“ deklareeritakse järgmiste maksustamisperioodide tabeli 3 veergu „Edasikantud kahjum“ edasikantavad kahjumid.

Aastatel 2012–2017 tehtud tulude vähendamiseks kasutamata kahjumit saab edasi kanda seitsmele aastale. 2018. aastal tekkinud kahjumi saab edasi kanda kuni kaheksale aastale ja 2019. aastal tekkinud kahjumi kuni üheksale aastale.

VORMI E LISA

50. Vormi E lisa on kehtestatud tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 alusel.

Vormi E lisa täidab füüsilisest isikust ettevõtja (edaspidi *üleandja*), kes on maksustamisperioodil üle andnud ettevõtte hulka kuulunud vara isikule, kes jätkab ettevõtte tegevust (edaspidi *omandaja*). Eelnimetatud kohaldatakse ka organisatsiooniliselt terviklikuks üksuseks olevale ettevõtte osale.

51. Vormi E lisa täidetakse iga ettevõtte kohta, mille vara maksustamisperioodil üle anti. Vara üleandmisel rakendub tulumaksuseaduse § 37 lõige 7 juhul, kui vara antakse äriregistrisse kantud isikule.

Üle antud ettevõtte vara hulka kuuluvad ettevõtlusega seotud asjad, õigused ja kohustused (edaspidi *üle antud vara*). Omandaja jaoks on saadud vara soetamismaksumus null, välja arvatud juhul, kui hiljem on omandaja teinud kulutusi selle vara täiendamiseks või parendamiseks.

52. Vormi E lisa veerus „Erikontolt üle antud summa (A)“ näidatakse üle antud erikonto summa kokku (vormi E tabeli 2: rida 2 + rida 3).

Tulumaksuseaduse § 37 lõike 7 alusel üle antud erikonto summat ei loeta erikonto vähenemiseks ning saadud summat ei loeta erikonto kasvuks.

53. Vormi E lisa veerus „sealhulgas ettevõtlustulu vähendamiseks kasutamata osa (B)“ näidatakse üle antud ettevõtlustulu vähendamiseks erikonto kasutamata osa (vormi E tabeli 2 rida 2).

54. Vormi E lisa veerus „Üleantud edasikantud kahjumi summa (C)“ näidatakse üle antud tulumaksuseaduse § 35 kohaselt edasikantud ettevõtluse tulust suuremad kulud (vormi E tabeli 3 veerg „Ettevõtte üleandmisel üleantud edasikantud kahjum“).

55. Kui pärast vara üleandmist üleandja ettevõtte lõpetatakse ning üleandmata vara võetakse isiklikku tarbimisse, deklareeritakse isiklikku tarbimisse võetud vara turuhind vormi E real 1.1.5.

56. Kui ettevõtte vara üleandmisel on üleandja saanud tasu, loetakse, et vara on müüdud ning deklareeritakse see vormi E real 1.1.4.

57. **Vormi E real 9** arvutatakse kasum/kahjum enne tekkepõhist sotsiaalmaksuga korrigeerimist.

Füüsilisest isikust ettevõtja lõpliku 2019. aasta sotsiaalmaksukohustuse arvutab Maksu- ja Tolliamet füüsilise isiku tuludeklaratsiooni E vormi rea 9., tabelite 1 ja 4 ning maksukohustuslase registri andmete alusel ning näitab arvutuskäiku tuludeklaratsiooni infolehel.

58. **Vormi E tabelis 1** deklareeritud välisriigis saadud ettevõtluse kasumi või kahjumi, mille tulumaksuga maksustamisel on ettevõtja valinud veerus „Meetod“ vabastusmeetodi (V), võtab Maksu- ja Tolliamet sotsiaalmaksukohustuse arvutamisel arvesse sotsiaalmaksuga maksustatava ettevõtlustulu suurendamisena või vähendamisenä (sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõige 11).

59. Maksu- ja Tolliamet arvestab füüsilisest isikust ettevõtja **vormi E tabelis 4** deklareeritud andmeid järgmistel juhtudel:

1) Füüsilisest isikust ettevõtjal, kes maksustamisperioodil on olnud ajutiselt töövõimetu, sotsiaalmaksu aasta miinimumkohustus arvutatakse proportsionaalselt ettevõtlusega tegelemise päevade arvuga, kui ettevõtja on esitanud Maksu- ja Tolliametile andmeid oma ajutise töövõimetuse perioodide kohta (sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõige 10).

Maksu- ja Tolliamet ei võta sotsiaalmaksu miinimumkohustuse arvestuses arvesse tabelis 4 deklareeritud töövõimetuslehe perioodi, mille kohta oli äriregistris tehtud ettevõtluse peatamise, hooajalisuses jms kanne ettevõtlusega mittetegelemise kohta.

2) Sotsiaalmaksuseaduse § 3 punkti 18 kohaselt füüsilisest isikust ettevõtja sotsiaalmaksuga maksustatavast tulust arvatakse maha tema haigestumise või vigastuse teise kuni kaheksanda päeva kohta arvestatud ning töötervishoiu ja tööohutuse seaduse §-s 12² sätestatud tingimustele vastavat arvestuslikku haigushüvitist, mis vastab füüsilisest isikust ettevõtja eelmise aasta kalendripäeva keskmisele sotsiaalmaksuga maksustatavale tulule. Arvestusliku haigushüvitise mahaarvamist ei rakendata juhul, kui eelmisel kalendriaastal ei ole füüsilisest isikust ettevõtja sotsiaalmaksu tasunud.

Arvestuslik mahaarvamine ei vähenda ka tulumaksukohustust.

Füüsilisest isikust ettevõtja töövõimetuslehe andmed (TABEL 4)

60. Füüsilisest isikust ettevõtja töövõimetuslehe andmete tabeli (edaspidi tabel 4) veerus „Töövõimetuse liik“ näidatakse töövõimetuslehe või välisriigi arsti tõendi liik: haigusleht, hooldusleht, sünnitusleht, lapsendamisleht.

Tabeli 4 veerus „Töövõimetuslehe alusel töövõimetuse periood“ märgitakse töövõimetuslehe või välisriigi arsti tõendi alusel töövõimetusperioodi algus ja lõpp. Ühel real näidatakse kogu ajutise töövõimetuse periood /esmane ning järgleht). Siin näidatakse kõiki töövõimetuslehtede liikide algus- ja lõppkuupäevad. Kui kalendriaastal oli mitu töövõimetuslehte, siis väli täidetakse kronoloogiliselt töövõimetuslehe alguskuupäeva järgi.

Tabeli 4 veerus „Haiguslehele kantud päevade arv, millal puudub õigus hüvitisele“ näidatakse haiguslehe teise kuni kaheksa päevase perioodi hulka kuuluvate päevade arv, mis ei vasta töötervishoiu ja tööohutuse seaduse §-s 12² nimetatud tingimustele, sealhulgas:

- päevad, mille eest Haigekassa maksab haigushüvitist alates esimesest või teisest päevast (kutsehaigus, tööõnnetus, kuriteo tõkestamine, elundi ülekanndmine, haigestumine raseduse ajal) ning

- päevad, mille kohta on ravikindlustuse seaduse § 60 alusel haiguslehel tehtud kanne ajutise töövõimetushüvitise saamise piirangu kohta (joove; vastuvõtule mitteilmumine; muu ravi eiramine).

See veerg täidetakse ainult haiguslehe puhul.

61. Ettevõtluse tulust mahaarvatava sotsiaalmaksu summa saamiseks jagatakse enne maksumääraga korrutamist maksustatav tulu **1,33**-ga (tulumaksuseadus § 14 lõige 5³), kui ettevõtluse maksustamisel kohaldatakse Eesti sotsiaalmaksuseadust.

Jagamistehet ei tehta tulumaksuseaduse § 14 lõigetes 5⁴ ja 5⁵ sätestatud juhul ning juhul, kui ettevõtlustulu maksustamisel ei kohaldata Eesti sotsiaalmaksuseadust.

62. Pärast ettevõtlusega tegelemise lõpetamist ja kui ettevõtja ei ole kantud registrisse, siis laekunud ettevõtlustulu puhul jagatakse summa enne maksumääraga korrutamist **1,33**-ga.

63. Kui tulumaksuseadus § 14 lõige 5³ alusel arvatud summa ja arvu **0,33** korrutis on väiksem sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 5 kohaselt arvatud sotsiaalmaksust, siis jagamistehet ei tehta ja tulumaks arvutatakse ettevõtlustulult, millest on tehtud ettevõtlusega seotud mahaarvamised ning mida on vähendatud sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 5 kohaselt arvatud sotsiaalmaksu võrra. Kui tasutav sotsiaalmaks ületab ettevõtlustulu, millest on tehtud ettevõtlusega seotud mahaarvamised, kantakse vähendamiseks kasutamata osa edasi järgmistele maksustamisperioodidele.

64. Kui tulumaksuseadus § 14 lõige 5³ alusel arvatud summa ja arvu **0,33** korrutis on suurem sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punkti 5 kohaselt arvatud sotsiaalmaksust, siis jagamistehet ei tehta ja tulumaks arvutatakse ettevõtlustulult, millest on tehtud ettevõtlusega seotud mahaarvamised ning mida on vähendatud sotsiaalmaksuseaduse § 2 lõike 1 punkti 5 kohaselt arvatud sotsiaalmaksu võrra.

65. Kui **vormi E real 10** sotsiaalmaksuga korrigeeritud tulem on miinusemärgiga, siis kantakse nimetatud tulem ilma miinusemärgita tabeli 3 veergu „Edasikantud kahjum“ reale 9.

66. **Vormi E** esitamisega kinnitab füüsilisest isikust ettevõtja, et ta on täitnud majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse (edaspidi *MsüS*) § 30 lõigetes 1, 2 ja 5 sätestatud teatamiskohustuse või, et nimetatud teatamiskohustused puuduvad (*MsüS* § 30 lõige 7). Enda majandustegevusteade ja tegevuslubade andmeid saab vaadata teabevaravast: eesti.ee või majandustegevuse registri veebilehelt: mtr.mkm.ee.

Kui isik tegutseb erinõuetega tegevusalal s.t et on esitatud majandustegevusteade või on antud tegevusluba ja isik ei esita tuludeklaratsiooni kuue kuu jooksul peale tuludeklaratsiooni esitamise tähtaega, siis loetakse isik majandustegevusest täielikult loobunuks ning talle antud tegevusload ja majandustegevusteated kustutatakse majandustegevuse registrist või samalaadsest registrist vastavalt *MsüS*-s sätestatud regulatsioonile.